

Amerikan Süt Tozu

— sahara · 07 Nisan 2019

Babamın anlattığı bir hikâyecikle başlayalım öykümüze. Biricik zevki koyunculuk yapmaktı babamın. Koyunlarının yeşil çimenlerde yayılmasını seyrederken ruhunda hissettiği zevk onun için ünlü sanat yapıtlarından bedi zevk alan sanat insanlarının aldığı zevk oranından daha da yüksekti. Koyunların, güneşli havalarda boy atmış yeşil çimenlerle kaplı çayırlara yayılırken, kuş seslerinin çan seslerine karıştığı zamanlardaki gözlerinin parlak ışığını çok görmüşüm. Mart ortalarında havaların güneşli geçmesi bizlere bayram sevinci yaşatırdı.

Merekte (samanlık) ot biter, mart ayaklarını uzatır; bir türlü gitmeyi bilemez, ev sahibince hoşlanılmayan konuklar gibi. Havalar açmaz. Sisli günler biri birini izler. Güneş yüzünü göstermez. Çayırlarda karlar da erimeyince babamın yüzü gülmezdi. Nasıl gülsün? Kasım başından beri doğa beyaz kürklerini hiç çıkarmaz. Evimiz 1500 metre rakımlı, dağların hemen eteklerinde kurulu. Koyunlar, sığırlar merekteki ota besleniyor. Hazıra can mı dayanır?

Güneşin yüzüne hasret kalmak hiç istenmeyen durumdur köylerimizde. Özellikle de bahar başlarında. Uzun kış aylarında günlerce kar yağar. Güneşe hasret kalınır. Olabilir. Kış günlerinde güneş yüzü görülse de olur görülmezse de. Kısa kış gününde güneşin karları eritip çayırları yeşertecek hali yok... Bir an önce havaların açık gitmesi beklenir mart ortalarında. Güneş demek çayırların yeşermesi; koyun kuzunun merekte artık suyunu çeken ota muhtaç olmaması demek.

Bin bir zorlukların yaşandığı çileli bir kış sonu yaşadığı bir olayı şöyle anlatmıştı babam:

Merekte çok az ot kalmıştı. Çayırlar yeni yeni göveriyordu. Tokluları (bir yıllık kuzu) güneşli günlerde kırlara çıkarıyordum. Kırların güney yüzlerinde vakit öldürüyordum önümdeki sürümle... Erkek toklulara da müşteri bekliyorum.

Sisli puslu bir gün, toklularla kırlara açıldım. Öğleden sonra hava iyice soğudu. Rumi takvime göre mart başı. Eve yaklaştım. Başımda bir kabalak. Karla karışık yağmur yağmaya başladı. Islanmış, üşümüşüm. Dişlerim mitralyöz gibi tıkırdayacak neredeyse! Köpek gibi titriyorum. Orta yaşta bir adam yanıma yaklaştı. Selam, aleyküm selam diyerek söze başladık. Komşu köyden olduğunu hissettiğim vatandaş sordu:

“Ali ağa sen misin?”

“Bırak ağalığı hemşehrim! Ali benim. Halime bakar mısın? Ağalık mı kadı! Böyle ağalığın içine tüküreyim! Hayırdır! Bu soğuk günde ziyaretinin nedeni... Derdin nedir?” Diyerek soğuk mart gününün

bana ettiği azizliği vurguladım dilimin döndüğüne. Hafif tebessümle söze başladı komşu köylüm.

“ Maşallah! Toklularını beğendim. Sizin köyde söylediler. Hayvanlarını satılığa çıkarmışsın. İste bir fiyat.”

Geçer akçe neyse, bir fiyat söyledim. Adının Dursun olduğunu söyleyen müşterim yüzünü ekşitti. Sanki tavuğuna kış demişim! Kurban pazarlığına döktü işi. Babamı parmakla gösterirlerdi köy içinde; alış verişin aksakal kıdemlilerindendi... Elindeki malı ucuza kaptırmazdı.

“Bu arada Dursun Efendi cebinden bir tomar para çıkardı. Saymaya başladı parasını koltuklarını kabartarak. Lafı uzatmadım. Zaten söz söylemeye mecalim kalmamıştı.”

“Hemşehrim senin paraların yetmez benim toklularımı almaya... Adam mızrağı düşmüş bir asker gibi yanımdan ayrılarak köyünün yoluna revan oldu...”

Asıl öykümüze dönme zamanı geldi de geçiyor bile... Kışların uzun sürmesine kaderimize yazılmış bir yazgıydı. Kanıksamıştık doğamızın karlarla kaplı halini. İlkokul öğrencisiydim... Kar tatili diye bir olgu yoktu yaşam mücadelemizin içinde. Karlı bir güne gözlerimizi açtığımızda okula nasıl gideceğimiz kaygısı sarardı benliğimizi. Neyse ki, her mahalleden bir büyüğümüzün kılavuzluğunda okula varırdık. Kulaklarımız iyi kızartılmış pişi gibi kırmızı, yanaklarımız bahar başlarında kırlarda gördüğümüz menekşeler morluğunda olurdu. Sınıfta yeni tutuşturulan sobanın çevresinde yer kapma mücadelemiz her günkü olağan uygulamaydı.

Kar, altı aya yakın yaşamımızın bir parçasıydı. Çođu kez sevimli arkadaşı, bazen de burnumuzu havuç rengine çeviren vefasız bir dost olurdu. Kar üstüne oyun oynamak, kızak kaymak en büyük zevkimizdi. Gökten benek benek yağan karları izlemenin tanımsız zevkini yaşırdık. Görüş mesafesinin azaldığı sisler içinde gökyüzünden nazlı nazlı süzülerek gelen karları açık ağzımızla yakalar böyle günlerin ertesinde boğaz ağrısı, öksürerek yeni güne başlardık. Fazla uzun sürmezdi taze karları yeme sonundaki soğuk alınlıklarımız.

İlkokul 3. Sınıfta okuyordum. Okulumuza birkaç çuval un getirileceğinin duyumunu aldık. Duyduğumuz haberin doğruluğunu birkaç gün sonra yakinen gözlemledik. Evet, okula un çuvaları ve daha başka malzemeler geldi öğlen teneffüsünde. Şaşkındık. Her gün yeni bir şeyler öğrenmek isteyen çocuk merakımızla aramızda olayın yorumunu yapıyorduk. Büyük sınıfların konuşmalarına kulak veriyor yine de tatminkâr bir bilgi edinemiyorduk. Öğleden sonra 4. Derste öğretmenimiz merakımızı gideren açıklamalar yaptı.

“Çocuklar, Amerikan hükümeti ülkemizdeki okul çocuklarının iyi beslenmesi için bizlere yardımlar gönderiyor. İlk etapta un ve süt tozu geldi okulumuza. Sınıf mevcuduna göre her gün unlardan eklemek

yapılacak sizlere. Sıra ile anneleriniz evlerinize göndereceğimiz unlardan ekme  pişirecek. Süt tozundan da süt yapıp sizlere öğlen teneffüslerinde içireceğiz...” Öğretmenimiz sözlerini şöyle tamamladı:

“Babalarınız bu uygulama için para ödemeyecek. Yarın Kemalettin arkadaşınızın annesi pişirecek sınıfımızın öğle ekmeğini...” Doğup büyüğümüz köy ve küçücük ilçemizle sınırlıydı dünyamız. Köy çocuklarıydık. Sütü, süt ürünlerini tanıyorduk. Süt tozu acep ne ki diye bir birimize bakıyorduk şaşkın şaşkın...

Devam edecek.